תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

ת"ר מצות חנוכה, נר איש וביתו
והמהדרין -נר לכל אחד ואחד
והמהדרין מן המהדרין- ב"ש אומרים: יום
ראשון מדליק שמנה מכאן ואילך פוחת והולך
וב"ה אומרים: יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך
מוסיף והולך ...

* מאי חנוכה דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון; דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום -בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, שהיה מונח בחותמו של כהן גדול. ולא היה בו אלא להדליק יום אחד -נעשה בו נס, והדליקו ממנו שמונה ימים! לשנה אחרת –קבעום, ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ח עמוד א

דף ח,א משנה: ואלו אידיהן של עובדי כוכבים גמרא: אמר רב חנן בר רבא: קלנדא - ח' ימים לפני ימים אחר תקופה; סטרנורא - ח' ימים לפני תקופה. ת"ר לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט והולך, אמר אוי לי שמא בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו - וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים. עמד וישב ח' ימים בתענית ובתפלה; כיון שראה תקופת טבת, וראה יום שמאריך והולך – אמר: מנהגו של עולם הוא! הלך ועשה שמונה ימים טובים.

הוא קבעם לשם שמים, והם קבעום לשם עבודת

כוכבים.

Talmud Bavli - Tractate Shabbat 21b -

The rabbis taught: The law of Hanukah: one

candle for each household. Those who seek to fulfil it well- one candle for each person. Those who seek to fulfil the law in the best possible manner: Beth Shamai saysthe first night light eight candles, and every following night one flame less. According to Beth Hillel [the reverse] -the first night one candle, and increased by one on each night... *What is 'Hanukah? The rabbis taught: "On the twenty-fifth day of Kislev Hanukah commences and lasts eight days, on which lamenting the dead and fasting are prohibited. When the Hellenists entered the sanctuary, they defiled all the oil. When the Hasmoneans prevailed and conquered them, oil was sought (to light the Menorah) and only one vial was found with the seal of the high priest intact. [Even though] the vial contained sufficient oil for one day only, a miracle occurred, and they lit from it for eight days. The following year - these eight days were established as days of Praise and Thanksgiving [to God].

Talmud Bavli - Tractate Avoda Zara 8b

MISHNA: These are the festivals of the heathens: *Kalends, Saturnalia...*

GEMARA: The rabbis taught: Adam [the first man], when he noticed that each day became shorter and shorter, he cried: Woe is to me, for the world becomes darker and darker - because of my sin, and it seems to be returning to 'chaos and ruin'; and this is my death which was decreed by heaven.

He arose and fasted and prayed eight days. Thereafter, he noticed the 'winter solstice', as the days become longer, he understood that such is the cycle of the world, and celebrated for eight days. The next year, he also proclaimed the eight days on which he had fasted as holidays. He established them to laud heaven; his descendants, however, made them holidays for the idols.